

Kedves Órák

Szépirodalmi, gazdasági és ismeretterjesztő képes hetilap.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
VII. ker., Károly-körút 9. szám.
 No intézendők az előfizetések legczélyszerűbben posta-
 utalvánnyal, levelek, reklamációk stb.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
FARAGÓ SIMON.

Előfizetési árak
 a regénymelléklettel együtt:
 Egész évre 12 korona. Félévre 6 korona.
 Negyedévre 3 korona.

Eredeti regény.
 (5. közzemény.)

Nagymama regénye.

Irta CSILLAG MÁTÉ.

— Téged beeresztelek.

A vén vak asszony botra támaszkodva biceg ajtót nyitni.

— Hát mi baj hozta a vén Sári nénihez, mert ide csak az jön, akinek baja van.

— Először is, itt van egy pár ezüstpénz orvos-
 ságra, húsrá, aztán mondja meg nekem a jövőmet.

— Galambom, szentem! A jövődbe lássak az én vak szememmel? A te kedvedért megteszem. Mária Teréziának is jósltam én, be is teljesedett, amit mondtam. No, hol a tenyered?

Annuska odanyújtja puha, bársonyos kezét a vén szipirtó kérges tenyerébe.

A vén cigányasszony rámereszi világtalan szeméit az apró kézre, majd balkeze mutatóujjával végigsimítja néhányszor Annuska tenyerét és a tenyéren áthuzódó barázdákat utána rajzolgatja a levegőben.

— Igazán feleljen lelkem, galambom, Annuska kisasszony. Maga sok jót tett a vén Sárival, hát nem csinálók ókus-pókuszt. Őszintén feleljen, amit kérdezek, akkor jól tudok jóvendőlni.

— Csak kérdezen.

— Szerelmes a te szived, kisasszony?

— Nem tudom, de lehet.

— Kéröd van neked, kisasszonyt?!

— Kettő egyszerre.

— Hüm! Hm! Kettő, ez baj és nem vagy velük tisztában, de magaddal sem.

— Nem!

— Hány éves vagy, kisasszony?

— Tizenhat.

— Ide hallgass, kisasszony. Ha két kéröd van és a szived nem kiabálja csak az egyiket, akkor a két kérő közül menj a harmadikhoz. Az lesz a harmadik a kettő között, akit magad fogsz megkérni.

— Nem értem, Sári néni.

— Majd megérted, csak el ne felejtse. Most pedig a sok jószágodért, amivel a vén Sári néni segített, adok egy ajándékot.

Húzd ki az almáriom alsó fiókját. Ott az ajándék.

— Egy tör?

— Igen, egy tör. Olasz penge. Erős, éles. Ezt, kisasszonykám, éjjel-nappal a ruhád alatt viseljed, hogy mindig kéznél legyen, ha kell.

— Szent atyám! Hát veszély fenyeget?

— Sári cigány nem szeret sokat beszélni, de ezt se felejtse el.

Anna szorongó szívvvel hagyta el a vén szipirtót.

A harmadikhoz menjen? Akkor ezt a kettőt kikoszaráznia kell.

A kettő között lesz a harmadik és ezt ő fogja megkérni?

Már hogy lehetne kettőben harmadik és hogy alázkodhatnék ő le annyira, hogy ő megkérjen valakit?

Világos, hogy bepálírozott állapotban volt a vén Sári.

A tört is minek adta neki?

Már sajnálta, hogy felkereste a vén jósnőt.

Csak jobban összezavarta érzelmeit és gondolatait.

Hazaérve, elhatározta, hogy eltitkolja ezen útját Bórzáné asszony előtt.

A jó asszony azzal fogadta Annát, hogy itt jártak egyszerre Pogány is, Csajthay is. A döntésért jöttek. Pogány szó nélkül, búcsú nélkül elment. Csajthay meg azt mondta, hogy holnap újra beköszönt hozzád.

— Jöhet is, mehet is mind a kettő, mert ez csak kettő és nem a harmadik.

A szöktetés.

Éj van.

A fiatal vér és egészség legyőzi az izgalmak hatását.

Annuska nyugodtan alszik szüzi ágyában.

Fehér kezei formás melle fölött úgy maradtak összekulcsolva, amint szokásos estéli imáját felszenderében elrebegé.

Bórzáné nemzetes asszony a szomszédaszobában alszik. És hogy jól alszik, azt kívülről is hallhatóan igazolja jóízű horkolása.

A Bodri kutya az ámbitus alatt alszik, orrát előre nyujtva.

Talán éppen az a baj, hogy nagyon is előre nyujtja Bodri az orrát, mert ezért koppan rá az a valami, amit a kapun át elébe dobnak.

Bodri egyet vakkant. Éber, okos szemeivel körül néz.

Senkit nem lát, neszt nem hall. Tovább akar aludni. De ni-ni. Egy darab szalonna fekszik az orra előtt.

Nekiesik és jóízűen befalatozza. Ettől aztán úgy elalszik, hogy bottal se lehetne felkelteni.

Altató volt a szalonnában.

Két álarczos alak mászik át a kerítésen.

Egyik fiatalabb, az könnyedén ugrik, a másik öregebb lehet, mert tolni s húzni kell rajta, míg talajt ér.

— Ez az ablakja. Itt alszik, — mutat az ifjabb Anna szobájára.

— Óvatosan előre. Van késed, ha rajt' vesztenénk?

— Van.

— Hát a *folyadék* kéznél van?

— Itt van.

Az ifjabb valami mázzal bekeni Anna szobájának ablakát és azután gyűrűjének gyémántkövével kivágja belőle az üvegtáblát.

Az öregebb zsebbelijét tartja a leeső üvegek alá, hogy felfogja, némává tegye ezek csörömpölését.

Azután az ifjabb bemászik az ablakon, lábujjhegyen Anna ágyához settenkedik. Egyik kezében éles kés villog, másikkban egy üveg, telve zavaros, áthatószerű folyadékkal.

A szép leány nyugodtan alszik.

Alácsúszott paplanja fedetlenül hagyta az alabastrom vállakat és a csendes álomban egyenletesen pihegő keblet.

Egy másodperczig kaján vágygyal tekint az ifju a védtelen szüzre, azután a készletben tartott üvegesét hirtelen a leány orra elé tartja.

Anna lélekzete heves, szakgatottá lesz, majd pár percz után alig lélekzik, oly mélyen alszik.

— Kész vagyok.

Gyengéden kiemelte az álomillattal önkivületi állapotba ejtett leányt.

Hevenyében rádobálja az ágy melletti széken heverő ruhadarabokat és ölbe véve Annát, óvatosan kiemeli az immár nyitott ablakon át az udvarra.

Pár percz és az élő teherrel künn vannak az utczán, hola sarkon kocsit várákodik rájuk.

Az öreg a kocsis helyére ugrik, megragadja a gyeplőt és az ifjút, ki ölében tartja alvó terhét, röpti ki a városból, ki az országútra, Eperjes felé.

Hajnal felé az öreg átadta a gyeplőt az ifjunak és visszafordult.

— Nem akarom, hogy lásson, ha felébred. — Annuskát jól elhelyezték a hátsó ülésen.

Reggel felé ébredt fel Annuska a robogó kocsin.

Feje oly kábult volt, hogy azt hitte, álomlátás csak, hogy ő kocsin van és nem ágyában és hogy Pogány Gyurka hajtja a kocsit.

Nem mert szólani. Felszenderben arra gondolt, hogy nem esküdtek-e meg Pogánynyal már és ezért kocsiztatja férje.

Am oszlik az álomfolyadék okozta köd és teljesen tisztul az agy.

— Megszöktettek!

Ártatlan vére forrni kezd, szüzi erénye fellázad a merénylet ellen. Kijáltani akar segélyért, de a kihalt országúton egy lélek sincs.

Ha leugrik ez örülten vágató kocsiról, csontját törheti és akkor még tehetetlenebbé válván, még inkább van kiszolgáltatva Pogány hatalmának és önkényének.

Félt. Egész testében remegett. Nem merte, hangot adva, elárulni ébrenlétét.

Vaczogva húzta keblére ruháját.

Mi az? Mit érintett ruhája alatt? A tört.

A vén cigány Sári ajándékát.

Bátorsága kezd visszatérni. Nem érezte magát többé egyedül.

Meg fogja őt védeni az a kis éles aczél.

És ha nem, akkor is megvédi vele női erényét, még halála árán is.

Legjobb lesz már a beleegyezést színlelni.

— De szép vidék ez, Gyurka!

Pogány majd lefordult rémültében a kocsiról.

Azt várta, hogy haját tépve, sikongni, jajongni fog a megszőktetett leány és ime, felébredve, a tájban gyönyörködik.

No, ezt szőktetni is kár volt. Jött volna magától is.

— Felébredtél, angyali szépségem?

— Fel én, galambom, édes Gyurkám.

Ez aztán meglepetés. Galambomnak, Gyurkámnak szólítja, nem pedig a szemeit akarja kikaparni.

— Megállj, Gyurkám, édesem. Odaülök én melléd a bakra.

Nem akar ez szökni, hanem még közelebb húzódik hozzá.

Hát furesa népség is az asszonyi népség.

— Nem, haragszol reám gyöngyöm, Annuskám?

— Már miért haragudnék? Akár így, akár úgy leszünk egymáséi. Egy kis regényesség árán még jobban esik a boldogság.

Ezalatt beértek Eperjesre és a Frangepán-fogadóba szállottak.

Soha ily boldogságról nem álmodott Pogány Gyurka.

Hiszen szereti őt ez a leány.

Megvan a szép leány.

Megvan a nagy vagyon.

Az apja nem megy csödbe, hát a becsület is épségben marad.

Ami pedig a Ferkóval történt esetet illeti, ott könnyű lesz elhiteni mindenkivel, hogy irigységből és boszúból terjeszt róla ily dolgokat Csajthay.

Amint a fogadó szobájába értek. Pogány meg akarja ölelni, csókolni Annust.

Ez erős lökéssel taszítja el magától.

— De édes gerliczém?

Sakeselyüvé változott a gerle.

Kezében villogó törrel állott előtte az előbb oly kezes leányka.

— Még egy lépés felém és belédöföm a tört, vagy saját életemnek nyitok vele kaput!

A megrémült Pogány könyörgésre fogja a dolgot.

— Halkan, tubiczám, meghallják a szomszéd-szobában. Vár a pap minket, megesküszünk és boldog férj-feleség leszünk.

— Soha! Érti? Soha! Aki oly galád, gyáva, férfiatlan úton akart megkapni, azé soha nem lesz se testem, se lelke. Hagyjon tüstént magamra, mert segítségért kiáltok.

— Annuskám! Szeretlek!

— Aki szeret, az rendes úton jár. Ott az ajtó, vagy segélyért kiáltok.

Pogány egy ravasz mozdulattal ugrott a leány felé, hogy kezéből a tört kicsavarja.

Heves dulakodás fejlődik közöttük. Anna érzi, hogy e percztől élete és ami életénél is becsesebb a nőnek, forog koczán.

Emberfeletti erőt kifejtve kapja magasba a tört és egy heves ütést mér vele a férfi balarezába.

A vér kifecscesen a tör nyomán és éles forró sugarakban önti el mindkét dulakodót.

— Megszúrtál, kutya! — ordit önfeledt dühében a férfi és vad erővel igyekszik leteperni a leányt, de a sok vérveszteség kábulttá teszi. Elszédül és végigvágódik a földön.

Annuska felhasználva a kedvező percet, felkapja a véres tört, ruhája alá rejtja és ki, elrohan a fogadóból.

El! El innen! De hová?

A komédiás-trupp.

Néptelen volt még az utcza.

Csak az országos vásárra készülődők között volt kis élet.

Annuska a kiállott izgalmaktól lihegve, a megszabadulás örömmámorával szívében, vonszolja elcsigázott, fáradt tagjait a fal mellé lapultan, nehogy élő lény észrevegye.

Hová menjen? Kinek oltalma alá helyezkedjék?

Itt idegen előtte minden ember, minden ház. Istenhez fordul imájával.

Imára kulcsolja kezeit, de nem jó szó ajakára, sikolyban tör ki belőle a rémület.

Kezein még forró vér tapad és egész ruháján véres csikok, foltok vannak.

(Folytatjuk.)

Várúrnő.*)

Úrnöm! Szépséges várkisasszony!

Fogadd el ime váradat,

E hü erősség örökségül

Még apáinktól rámaradt:

Szilárd, dönthetetlen az alapja,

Hűségzászló leng a falán,

S az esküt soha meg nem szegni,

Ez itt már régi hagyomány.

Úrnöm! Szépséges várkisasszony!

Vedd ime szívem kulcsait

És járjad be jó gazdamódra

Várad virágos utait;

Ha látsz valahol bút, göröngyöt,

Elrejtett gázt, vad füt, gyomot,

Megtisztítva és megbocsátva

Foglaljad el a birtokod.

Úrnöm! Szépséges várkisasszony!

Szívem számodra nyitva áll,

Vonulj be büszkén, sérthetetlen

A kelő nap sugárinál...

Aranyfénye megkoronázza,

Mint diadém a homlokod,

Mig szemedben egy új életnek

Derengő fénye mosolyog.

Vidor Marczai.

*) Eljegyzésem alkalmával.

A hajótörött.

Irta: Zimányi Béla.

Éj van. Az utca ragyogó, frissen esett hóval van leboritva, mindenütt csak fehérséget lehet látni. És ez a fehérség mintha bevilágítaná az egész várost, mintha eltompítaná az éjszaka zaját.

Mindenütt csend.

Feketén, zajtalanul siklanak végig a havon az emberek, mint az árnyalakok.

Kossuth Lajos szobra Cegléden.

Ottan megy Rátkai Sándor, az ifjú költő is. Lehorgasztott fővel, görnyedező háttal vonszolja magát az utcákon keresztül. Kezeit belemélyeszi hosszú zsebeibe; szürkés, homályos szemeit előre mereszti, úgy látszik, mintha nem gondolkodna, csak megy előre, a merre a lába viszi.

Egy gázlámpa elé ér, a halvány sárga fény rávilágít az arcára és az ember egy halál fehér arcot vesz észre, mintha ebbe az emberbe nem volna élet, mintha ez élő gép lenne.

Ott megy el a kávéház előtt. Bemegy. Nem lehet másképen.

Leül az egyik asztal mellé és teát rendel.

Éppen a feje fölött ég a villanylámpa és e miatt nem bír föltekinteni, lehajol az asztal felé és úgy szürcsöli a teát.

Minden ember olyan álmos itten, vendégektől, a pinczérékig, mindent olyan sűrű köd, füst borít. Csak ne volna feje fölött az a villanylámpa, biztosan elaludnék, de így nem tud.

Melegség kezdte átjárni a testét, elnyújtózkodik a széken, elaludt vére újra keringeni kezd és magában gondolkodik.

Miben áll az ő esete. Olyan egyszerű, olyan mindennapi, hogy majdnem úgy tűnik föl, mintha semmi sem volna:

Eladósodott és neki nincs többje egy koronánál és azt is a pinczérnek kell adni. Neki pénzre volt szüksége és kölcsön kért. Szeretett egy színésznőt és annak udvarolt és a költséges multság, különösen olyan szegény postának, mint amilyen Rátkai volt. Mert bizony a költeményeket nem valami jól fizetik és ő neki pénz kellett. Boutonokra, gyémántokra, virágokra folyt el az összes pénze és a színésznő mégis megcsalta őt. És fizetnie kell, a hitelezője türelmetlenkedik. Neki pedig nincs pénze, nincs hitele. Mit csináljon?

Ha ő most nem élne, megváltoznék-e a világ?

— Nem. Ha ő most nem él, — nyomorog, szenved, kínlódik-e? — Nem. — Hát akkor miért van itt, miért nem könnyít magán, mit sanyargatja magát, hiszen neki nincsenek rokonai, szülői is már elhaltak. Mit keres ő itt e zord világban.

Egy pisztolydurranás és mindentől megszabadul.

És akkor föltekintett és ott látta megint az égő villanylámpát, ez mintegy fölserkentette álmodozásaiból és hazatérésre ingerelte.

A pinczért hívta. Kivette tárczájából az utolsó koronáját és odadobta az asztalra fizetesképen. Azután a kalapját a fejére tette, hosszú téli bundáját magára öltötte és otthagya a kávéházat.

Egy ismert operette-áriát dudolgatva, haladt végig a hóval fedett úton. Járása most már könnyebb és frissebb volt. Most már elhatározta magát: lemond az életről.

Már hajnalodott. A pékinas csoszogása, a tejeskocsik dübörgése, az ujság-kihordók lármája fölélénkítette az utcák csendjét.

És ő nem törődik semmivel.

Elhatározólag lép szobájába. Leül íróasztalához, előveszi levélpapírját és gyorsan ír.

Kedves barátom!

Nagyon szerencsétlen vagyok. Mikor e levelet megkapod, már nem élek.

Barátod

Sándor.

A levelet gondosan bezárja a borítékba, ráírja a címet és újra lemegy az utcára. Odalép a legközelebbi hordárhoz, odaadja a levelet, hogy vigye el. Majd megfizeti a barátja.

És újra fölmegy a szobájába. Az ajtót gondosan bezárja és leül a pamlagra, a megtöltött pisztolyt gondosan maga elé téve.

Előveszi tárczájából az utolsó szivart; rágyújt és gondolkozni kezd.

Mig a hordár odaér, addig eltelik körülbelül félóra, mire a barátja idejön, szintén félóra. Tehát körülbelül egy óra ideje van még hátra.

Az óra nyolczat ütött.

Kényelmesebben helyezkedik el a pamlagon.

Zsibongás veszi körül. Szédül, képeket lát maga előtt...

Egy boldog családi kört lát. Az apa útításkával kezében érkezik a szobába, a felesége éppen az ablaknál, az ajtónak háttal ül és mesélget a gyermekeinek. A férfi lábujjhegyen és hátulról hirtelen megcsókolja őt. Az hátra néz és midőn meglátja férjét, átöleli, megcsókolja. A gyermekek apjukba csimpajkodnak, és örömtől kiáltják:

— Itt a papa, a papa.

Az apa pedig kibontja a sok játékszert és még nagyobb az öröm.

A kép eltűnt.

Az óra negyed kilenczet ütött.

Uj képet lát.

Sok barát ül egymás mellett. Szivaroznak, tréfálkoznak, mulatoznak. Az arcuk az élettől duzzad. Kacajuk mintegy fölhasan.

Oh milyen boldogok.

Ha ő is közöttük lenne, ha ő is úgy mulatna és ő is duzzadna az élettől.

Hiszen olyan jó boldognak lenni!

Hiszen olyan jó élni!

A kép eltűnt.

Az óra fél kilenczet ütött.

Uj kép tárul szemei elé.

Munkásembert lát, aki kapálgatja kertjét; arcza bodogan mosolyog.

Ekkor kijön a házból a felesége. Hozzámegy és kérdezi:

— Boldog vagy?

— Nagyon.

És megcsókolják egymást.

A munkásban magára ismer Rátkai... Igen, ő el fog menni messze vidékre, beáll munkásnak, megkeresi kenyerét. Uj életet kezd.

Az óra háromnegyed kilenczet ütött.

Erős zibongás fogja el a testét, föl akar állni, de nincs ereje... kezével szorosán fogja a pamlag karfáját. Az idő halad...

Még csak tiz percz hiányzik.

Neki pedig nincs ereje fölkelni, visszahanyatlik, teste elbágyad. Pedig élni akar, élni...

Már csak öt percz hiányzik...

Ő pedig nem mozdul; szivarja kiesik kezéből, szemei mintegy megüvegesednek, maga elé bámul; pedig élni akar... Nincs ereje...

Az óra kilenczet ütött.

Hirtelen fölugrik. Ujra visszakapta erejét, vére ujra keringeni kezdett, szemei ragyogtak... és sietni kezdett, sietni... mert élni akar, élni...

Ujra élvezni az életet, uj életet kezdeni, szivni a levegőt...

Magára veszi gyorsan a kabátját, összecsomagolja a legszükségesebb holmikat. És már készen áll.

Eppen az ajtóhoz akar menni.

Az ajtónál ekkor dörömbölést hall. Sok férfinak a kiabálását, hangokat; ki akarják feszíteni az ajtót... Gyorsan lakatosért...

A gondolatok villámgyorsan cikáznak át agyán.

Mit, ha őt meglátják ebben az utazó-öltözetben, ki fogják gúnyolni, nevetni, nem is mehet többé emberek közé... Adósága is van... megcsalta őt a színésznő...

Vagy megöli magát, vagy a világ gúnyja lesz...

Vagy — vagy.

És elővette a már előkészített pisztolyt.

— — — — —
Az elősiető orvos már csak a halált konstatálhatta.

EGY LÉPÉS.

Irta: De Purcáreti Lázár Veturia.

Az éj erejében feloldom öszvéremet, — mondja Bázilissza búsan. — Tenger partjára megyek, mely csöndes és néma, ott felemelem panaszomat, mint okeánosz hullámain, siralmam szava pedig kihívja a bércek visszhangját, mert zokogni fogok kinosan, mint akinek halottja van.

Egy pillanatra elhallgat, miközben felsimitja homlokáról haját.

— Igen, — folytatja, — a fájdalom leplét boritom fejemre, és a keserv könnyeiben öblintem meg arczomat a magányban.

Szétolja barna ujjával a sátor nehéz selyemfüggönyeit és kilép az éj közepén. Meztelen sima karjain arany abroncsok díszlenek, ez ékszerek szikrákat szórnak a keleti éjben, mely mintha el akarná fulasztani a világot, hűvös tiszta tündöklésével.

Borzalmas jelenet.

A közelben tó van, partja egy részén, melynek porondját hajlott ágak rejtik el, havas juhok alusznak. A pompás virágokkal borított vadrózsa-bokor alatt valamely rovar halkán füttyöl altató danát. Maga a víz is, mintha elszenderült volna, olyan mozdulatlan, olyan sima, mélyén pedig a mohos sziklák árnyai alusznak évezredek óta.

Bázilissza elhalad a tó mellett, tekintete a hold fényétől esiszolt víz tükrére esik. Egy pillanatra megáll, s lehajtva szép fejét, a vízbe néz, talán, hogy kutassa rejtelmes mélységét, vagy a mélység rejtelmét? Ki tudja? ... De csak nagy, fekete vad szemeit látja, mire arcza sápadtabb lesz s elfordítja tekintetét. Aztán az árnyakat szemléli, hogy tudja meg az éj óráját.

Pár lépésre, egy pálma karcsu sudarához öszvér van kötve, mely nyugodtan legelész a part buja fűvében. Bázilissza hozzámegy, feloldja s ráül, aztán megsuhintja ostorát, mire a patak ropogó topogása hallszik messze a csöndben.

Körülbelül félóráig lovagolt már, midőn megállítja arabfajú öszvérét, melynek csinos, szürke lábai harmattól nedvesek.

A közelben izzó zsarát dücskő mellett, egy ifju és egy leány ül. Finom gombát esznek, amit eleven rózsaszínre sütöttek.

A zsarát élénkpiros szintborit arcukra. A leány mosolygó arcán gödröcskék keletkeznek. Gödröcske van gömbölyü állán is.

Bázilissza leszállván öszvéréről, hozzájuk lép, mire ők tiszteletteljesen felemelkednek.

— Xene! — szól Bázilissza, — itthagynom öszvére-
met, mig visszatérek.

S légtünde mozdulattal távozik.

— Mily szomorú a szép Bázilissza és mily nehéz sóhaj szakadt fel kebléből! — jegyzi meg a lány.

— Nem sóhaj volt az, — válaszol Xene, — csak palástjának selyme suhogott.

***

Bázilissza még áll a tenger partján, s végignéz a tündöklő sík felületen. Tekintete megszeli s ama bizonyos méla szomor tükröződik benne, mely a zerge szemekre emlékeztet, miközben ajkain dal fakad:

„Nykon! jer, az idő elérkezett:
Holdsugár világítja az eget,
Erdőillat száll szellő szárnyakon,
Nyugtalan szívem vergődik nagyon;
A dalos madárka is néma lett,
Ah, jer, szent szerelmem hiv tégedet!...

— — — — —
Havas juhaid alusznak szépen,
Te meg jöjj és altassál el engem!...

— Ő nem jön, nem tér többé vissza soha!...
— mondja tompán a szép hölgy, — mert vagy ahull á-
mokban lelte halálát, vagy ama végzetes szigeten,
vadak prédájává lett.

Sóhajtván ül le a homokra s kezébe temetve
arczát, a földre hajtja fejét.

— Ó, keserv — nyögi aztán — leomlok sulyod
alatt s összehajlok, mint az eldobott rongy.

Elhallgat, miközben bánata eléri legmagasabb
fokát s tullépvén a „non plus ultrá“-n, szívét kínos
gyönyörérzet lepi meg; rémült lelke pedig a bús-
komorság csöndes szürke árnyába menekül.

Keleti irányból nehéz léptek hallatszanak s egy
felfegyverkezett erőteljes férfi közeledik Bázilisszához.

A hatalmas férfi nem más, mint Karalamp,
haramia-vezér.

A haramia meglepetve áll meg és kéjjel szemléli
a földön vonagló szép nőt.

— Végre enyém léssz, hü, bájos tündérem, —
mondja hévvel s a szép leányhoz lép.

Bázilissza nem hallja sem a léptek zaját, sem a
fegyverzet zörejét; sem pedig a rá nézve veszélyes
szavakat nem hallja.

Karalamp megérinti Bázilissza meztelen vállát.
A leány feljajdul s csöndesen emeli fel szép fejét,
tágranyilt szemekkel nézve az előtte álló haramiára,
de nem félt tőle, mert kinszenvedése minden más
érzetet elnémitott keblében.

A haramia látván a leány fehér arczát és dült
tekintetének végtelen fájalmát; megrendül, felsóhajt
s lehajtva fejét, távozik. Súlyos léptei alatt recseg a
porond.

Bázilissza most a tengerre néz, messze rajta
fekete pontot lát, mire élesen sikoltva felugrik.

— Ah, — tördeli — hátha Nykon hajója az?!
Teste remeg az izgatottságtól; felmegy a parton

levő szirtre, hogy jobban lásson.

A teli hold erősen ragyog. Bázilissza szemei
felé téve balkezét s kissé előrehajlítva fenséges
termetét, közeledik a szirt széléhez s merően néz a
sötét pontra. Apró sarui harmatos mohába merülnek.
Még egy lépés, mire olyan suhogás hallszik, mintha
selyemkelmét lobogtatnának, most a víz loccsanása
száll fel tisztán az éjben, aztán csönd lesz, a szirt
puszta, a víz nyugodt és sima, csak ama fekete árny
közeledik folyton és nagyobbodik a tenger tündöklő
felületén.

Feleségem.

*Feleségem jó gazdasszony,
Ezért szeretem én nagyon.
Otthonülő, háztűzörző,
Gyermekinknek gondviselő
Édesanyja;
Nem mondhatja ezt el róla
Senki soha:
Szerencsétlen az a ház,
Hol a gazdasszony
A szomszédban tanyáz!*

*Áldom is én a Teremtőt,
Hogy részemre ily szeretőt
Adott életem útjára,
Teljes szívem boldogsága
Mindörökre,
Kis házukról nem mondhatják
Semmi körbe:
Szerencsétlen az a ház,
Hol a gazdasszony
A szomszédban tanyáz!*

*Kis családuknak napról-napra,
Új örömben gyarapodva
Érzi azt az áldó kezet,
Mely mindig a jóra vezet,
Égre emel;
S a jelmondat nem illik ró,
Meg nem felel:
Szerencsétlen az a ház,
Hol a gazdasszony
A szomszédban tanyáz!*

*Légy örökre, míg az Isten
Megtart itt az élő hitben
Kis családuknak házőrzője,
Boldogító vezetője
Semmi mása,
Hogy ne legyen az irigyek
E mondása:
Szerencsétlen az a ház,
Hol a gazdasszony
A szomszédban tanyáz!*

X. Szántó István.

Az árva imája.

A két öngyilkosjelölt.

(Vigjáték egy felvonásban.)

Cs . . . után írta : dr. Simon Vilmos.

S Z E M É L Y E K :

DEZSÉNYI KÁLMÁN, kereskedő.
VILMA, leánya.
BÁNÓ DEZSŐ, joghallgató.
IGNÁCZ, pinczér.

(Történik egy budapesti szállóban. Idő: jelenkor.)

[A színhely a szálló egyik szobája. Csinos, de nagyon egyszerű berendezés. Az előtérben középen pamlag, előtte asztal és néhány szék stb. Balra hátul a sarokban elfüggönyözött ágyak. Szekrény, kályha, mosdó, ruhafogas stb. Hátul középen ajtó, jobbra oldalt ablak (ablaktáblákkal). Jobb és bal a nézőtől.]

I. JELENET.

Ignác (majd *Vilma* és *Dezső*.)

Ignác (a gyertyákat meggyújtva, befejezi a szobában a rendezést): Igy! (Kiszól a háttéri ajtón): Tessék parancsolni, a szoba kész, kérem szeretettel.

(*Dezső* és *Vilma* belépnek.)

Dezső: No, hallja, ez is különös mód, az utast a folyosón várakoztatják . . .

Ignác: Kérem szeretettel, a szobát hoztam rendbe és . . .

Dezső: Tehát már föllebb nincs?

Ignác: Nincs, kérem szeretettel, mert az ötödik emeleti padlásszobákba már csak cselédeket teszünk.

Dezső: Jól van, elmehet.

Ignác: Gondoskodjam a podgyásról, talán a vasuton . . .

Dezső: Igen, podgyásunkat a pályaudvaron hagytuk. Reggel tovább utazunk.

Ignác: Parancsolnak talán vacsorát?

Vilma: Nem kell már nekünk többé vacsora! Elmehet.

Ignác: Igenis, értem, szeretettel. (Marad.)

Dezső: (Vilmához, súgva): Vigyázz, el ne áruld a pinczér előtt szándékunkat, mert majd lármát üt. (Leülnek.)

Ignác (magában): No, de már gyanús egy pár pasasér, annyi bizonyos. Ne legyen *Ignác* a nevem, ha nem úgy festenek, mint valami elszánt szerelmes pár! Vigyáznom kell rájuk! (Bezárja az ablaktáblákat.)

Dezső: Mit csinál?

Ignác: Az ablakot zártam be, kérem szeretettel . . .

Vilma: Hát itt kulcsal zárják az ablaktáblákat?

Ignác: Igenis kérem, van hozzá kulcsunk, mert az ablak az utcára nyílik, és már megtörtént, hogy valaki az alacsony párkányon át lezuhant a mélységbe.

Dezső (súgva Vilmához): Látod, máris gyanúsak vagyunk!

Vilma (súgva): Azért is hozasson vacsorát!

Dezső (súgva): De hiszen alig van hatvan fillérem. Az utolsó koronámat a te mellbokrétádra adtam ki.

Vilma (súgva): Már mindegy, ugysem eszszük meg a vacsorát. Csak azért hozassunk, hogy a pinczér ne szemfüleskedjék itt tovább körülöttünk!

Dezső: Igazad van . . . Hé, pinczér! (*Ignác* óvatosan a hátuk mögé akart lopóznia, hogy kihallgassa a beszélgetésüket. Most hirtelen megáll): Mit csinál maga itt? . . .

Ignác (szemtelenül): Semmit, kérem szeretettel, csak azt néztem, rendben van-e minden?

Dezső: Micsoda enivalójuk van?

Ignác: Van borjubecsinált, borjuszelet, borjufrikandó, borjuczomb, borjuvese, borjumáj . . .

Dezső (gúnyosan): Hát borjufül, borjuorr, borjuköröm nincs-e?

Ignác: De igenis lesz, ha tetszik parancsolni.

Dezső: Szóval, maguk ma egészen borjuk?

Ignác: Igenis, kérem szeretettel. (Bizalmasan.) Összevesztem a vendéglőssel és így megsugom, hogy a gazember olcsón összevásárolt néhány borjut és azokon hamarosan túl szeretne adni. Hanem, ha jól akarnak uraságtok étkezni, akkor, kérem szeretettel, hozhatok én az átellenben levő vendéglőből ehetséges ételeket is.

Dezső: Jó. Tehát hozzon két adag kappant salátával . . .

Vilma: És befőtten . . .

Dezső: Aztán jó bort is hozzon . . .

Vilma: Ha valami finom tésztaféle van, azt is.

Ignác: Igenis, kérem szeretettel.

Dezső: Hozhat valami jó gyümölcsöt is.

Ignác: Azonnal! (Menet, magában): Ejnye, de megjött egyszerre az étvágyuk! (El.)

II. JELENET.

Vilma, *Dezső*.

Vilma: Gyümölcsöt rendelni igazán fölösleges volt.

Dezső: Ugysem eszszük meg . . . De tulajdonképpen nem látom át, miért ne vacsorázzunk utoljára?

Vilma: Mert nem tudjuk megfizetni!

Dezső: Az igaz, de a szobát sem tudjuk megfizetni, mégis fölvevettük.

Vilma: De nem vesszük hasznát, nem maradunk benne éjjelre . . . Csak békében elbúcsúzunk egymástól, azután elhagyjuk e szobát . . .

Dezső (érzelgősen): Örökre! (Az ablaktáblát ki akarja nyitni.) Ah!

Vilma: Mi baj?

Dezső: Az a gazember magával vitte az ablaktábla kulcsát! Hiába jöttünk a negyedik emeletre, hiába vettünk utcai szobát, nem ugorhatunk le.

Vilma: Különben is kint esunya, hideg őszi eső szakad. Ez nem alkalmas idő a leugrásra. Csak képzeljed el, milyen piszkosak volnánk.

Dezső: De kérlek, azt hiszem . . .

Vilma: Nem! Sárban nem akarok meghalni! Hiszen új ruha van rajtam. Gondoljunk ki valami más módot.

Dezső: Helyes. Azt mondják, hogy a széngáz nagyon kellemes halál. A tollkésemmel lyukat fúrok a kályhába, s mire megvacsorázzunk, tele lesz a szobánk széngázzal. (Fúrja a kályhát.)

Vilma: A fűtést sem tudjuk megfizetni, s még a kályhát is elrontjuk.

Dezső: Megvan . . . Ah, milyen kedves szag. Brrr! (Köhög.)

Vilma: Igazán kellemes? (Megszagolja és nagyot köhög.) Nagyon erős.

Dezső: Ugy jó! . . . Megvacsorázzunk, aztán átöleljük egymást és így maradunk mindaddig, amíg észre nem vesszük, hogy már meghaltunk.

Vilma: Addig úgy maradunk? Nem, az nem lesz szép.

Dezső: Hiszen éppen azért halunk meg, mert el akarnak bennünket egymástól szakítani. A zsarnok apai hatalom Kolozsvárra akar engem száműzni, amiért az I. alapvizsgálaton megbuktam. De hát mit tehetek én arról, hogy inkább szeretem tanulmányozni a szerelem jogát, mint a Római Jogot? És éppen a szerelem joga az, amely bennünket a szökésre kényszerített. Ha nem élhetünk együtt, legalább együtt halunk meg!

Vilma: Csitt! A pinczér jön!

III. JELENET.

Előbbie. *Ignác*.

Ignác (nagy tálcán hozva az ételeket, belép a háttéri ajtón, aztán kopogtat.)

Dezső: Ej, hát maguknál az ajtón belül szokás kopogtatni?

Ignác: Néha, kérem szeretettel, így kell tennünk. Ugy-e hamar megjártam az utat, pedig . . .

Dezső (közbevág): Ne sokat teketóriázzék, csak rakja le, hiszen ugysem vacsorá — —

Vilma (hirtelen belevág): Csak terítsen meg becsületesen. Tisztességes teritékről jobbízú a vacsora.

Ignác: Igenis, kérem szeretettel, majd meg tetszik látni, milyen ügyesen fogok én felszolgálni. (Szaglász.) De micsoda szag van itt?

Dezső: Az nem szükséges!

Ignác: Magam is azt hiszem, szeretettel, hogy ez a füst nem szükséges.

Dezső: Dehogynem, az szükséges, hanem a maga felszolgálása fölösleges.

Ignác (sértődötten): Ha azt gondolják, uraságtok, ám jó. Én, kérem szeretettel, nem szoktam erőszakoskodni . . . De honnan lehet itt ez a füst?

Dezső: Semmi, csak menjen!

Ignác: Nem kellemetlen ez az erős fűtés?

Dezső: Éppen nem, sőt fűtessen még jobban. Mi imádjuk a meleget!

Ignác: Majd intézkedem, kérem szeretettel. De előbb egy kissé szellőztetni fogok. (Kinyitja az ablaktáblát és az ablakot.)

Dezső: Teszi be mindjárt az ablakot! Nem azért fűrt . . .

Vilma (belevág): Nem azért fűtetünk, hogy maga kibocsássa a meleget!

Ignác: Azonnal beteszem, kérem szeretettel. (Mintegy véletlenül betör egy ablaktáblát): Ó!

Dezső: Ügyetlen! Most fűtethet!

Ignác: Bocsanat, reggel bevágatom, és az ablaktáblán keresztül nem is lesz olyan nagy a légáramlat. (Bezárja az ablaktáblát.)

Dezső (halkan Vilmához): Csak éppen, hogy a drága köszéngáz az ördögé!

Vilma (halkan): Már most mit csináljunk?

Dezső (halkan): Mit tudom én. (Fennhangon): De hopp, megvan! Pinczér, hozzon nekünk minél több esti lapot, érti?

Ignác: Azonnal szolgálók, kérem szeretettel. (Menet, magában): Ezek valamin mesterkednek, vigyáznom kell! (El.)

IV. JELENET.

Vilma, Dezső.

Vilma: Mit akarsz a lapokkal?

Dezső: Elolvassuk belőlük az öngyilkossági híreket.

Vilma: Ah, okosan, és kikeressük az öngyilkossági módok közül a legjobbat és legszebbet.

Dezső (nagy pátoszszal): Ugy van, édesem, kikeressük a legjobb és legszebb módot! — Hanem előbb vacsorázzunk meg, mert az elolvasás nem megy olyan hamar!

Vilma: De, ha nem tudjuk megfizetni!

Dezső: Az az ő bajuk lesz . . . És különben is akartunk mi vacsorálni? Nem. Az ügyetlen pinczér előbb bezárja az ablakot, azután léghuzatot csinál; ő lássa a következményeket. Új módot kell keresnünk a meghalásra, addig pedig ennünk kell, mert ki tudja, a másvilágon mikor vacsorázzunk legközelebb.

Vilma: Igazad van, előbb együnk. (Évéshez látnak.) Ejnye be jó ez a kappan! (Tele szájjal): Hát ha a mai esti lapokban nincs öngyilkossági eset?

Dezső: Az lehetetlen, hogy nem volna . . . Hanem ez a saláta sem rossz.

Vilma: Ez a kiállhatatlan pinczér még megteszi, hogy nem hoz lapokat.

Dezső: Akkor kénytelenek leszünk itt hálni, és csak holnap reggel utazunk el a másvilágra.

Vilma: Dezső! Ez nem szép magától! Én szeretem, imádom magát, kijátszottam kedveért a papát és a nevelőnőmet, el is szoktam magával, de nem maradok éjjelre magával egy szobában, melyet azonkívül ki sem tudunk fizetni!

Dezső: Édes, aranyos Vilmám, nyugodjál meg, — szó sincs róla! Találunk százféle módot . . .

Vilma: Én komolyan elszántam magam, és ha maga tréfának veszi, — ha megcsal, — oh én Istenem, szégyenemben halok meg, de — egyedül!

Dezső: Drága egyetlenem, ne beszélj ilyeneket! Az én szándékom is komoly (nagyot nyel), szent és tisztességes, együtt halunk meg . . . Ejnye, de jó ez a bor!

Vilma: De hogyan halunk meg . . . A tésztán kevés a cukor.

Dezső: Hej, pinczér, pinczér!

Vilma: Ne hívd azért!

Dezső (kiált): Hozza-e már a lapokat?

Ignác (kívül): Hozom, kérem szeretettel!

Vilma: Együnk, igyunk, különben gyanút kelt.

V. JELENET.

Előbbiek, Ignác.

Ignác (az ajtóban lapokkal megjelenik, magában): Jóízűen falatoznak, már mégse lesz olyan szándékuk. (Fenn.) Itt vannak, kérem szeretettel, az esti lapok. De alig érdemes ezeket olvasni, jóformán nincs bennük egyéb, mint öngyilkosság.

Dezső (elszólva magát): Éppen az kell!

Vilma (hirtelen belevág): Benne van-e a budapesti — izé — a budapesti . . .

Dezső: Értéktözsde?

Ignác: Benne, leghátul, kérem szeretettel.

Dezső: Akkor majd a végét olvassuk előbb. Tegye le és azután mehet. Nem lesz soha többé szükségünk magára.

Ignác: Soha többé?

Vilma: Legalább ma nem. Legyen jó, tegye be maga után az ajtót.

Ignác: Értem, szeretettel . . . A számlát talán tetszik most?

Dezső: Nem, nem, most fáradt vagyok, majd holnap reggel egyenlítem ki.

Ignác: Kérem, szeretettel, ahogy tetszik. Majd a szoba-leánynak tessék cseppet, hogy megvesse az ágyakat. Alásszolgálja, kérem szeretettel. (El.)

VI. JELENET.

Vilma, Dezső.

Dezső: Végre megszabadultunk ettől az utálatos ficzkótól. Mikor a számlát emlegette, már igazán tűrhetetlenné kezdett válni a helyzet. — De én nem értem, nekem ma nagyon jólesik az evés.

Vilma: Uram, bocsá', én is így vagyok vele.

Dezső: A gyümölcs is nagyon jó.

Vilma: Persze, hogy minden nagyon jó, mikor az ember fiatal és egészséges.

Dezső: Az igaz. Jobb is volna, ha vének és betegek volnánk . . . Ejnye, fopiszkalót nem hozott! (Gyújtóból farag.)

Vilma: Igazán halálos vétek, hogy ilyen jó egészségünk van. Szinte kár elpusztítani.

Dezső: Bizony kár. — Édes Vilmám, én nagyon jól meg vacsoráztam, nem haragszik meg, ha rágyújtok jelenlétében egy szivarra?

Vilma: Megteheti bátran, hiszen ez az utolsó szivarja.

Dezső: Igazad van, az utolsó! (Rágyújt és végigheveredik a pamlagon.) Már bocsáss meg . . .

Vilma: Hát az esti lapokat ki olvassa?

Dezső: Igaz, azok az átkozott esti lapok! Olyan jól esett a borocska, és most ez a szivar — a te szomszédságod . . . Én már félig álomban vagyok . . .

Vilma: De, ha a papa hazajön és elolvassa a levelünket, kerestetni fog bennünket és még ide talál jönni!

Dezső (öklével nagyot üt a pamlagra): Oh, az a zsarnok apa, aki el akar bennünket egymástól választani! Az ő műve volt az, hogy irt a szülőimnek, vigyenek engem haza Kolozsvárra, Ő nem akar engem nőül adni hozzád, — azaz nem akarja, hogy te az én férjem légy, — vagyis eh, tudom is én, mit nem akar!... Hanem ez a szivar pompásan szelel... Édes Vilmám kérélek, olvasd te a lapokat!

Vilma: No ez szép, hogy én olvassak maga helyett?

Dezső (füstöt eregetve): De utóljára!...

Vilma: Isten neki, megteszem az utolsó kívánságát.

(*Olvas*): „Brébi Gyula, a karlánfalvai hitelbank pénztárosa, tegnap délután pisztolylövéssel vetett véget életének. A köztisztelőben állott férfiú öngyilkossága városszerte nagy feltűnést és megdöbbenést okozott. A szerencsétlen ember özvegyet és három gyermeket hagyott hátra...“ Oh, a gyalázatos, feleséget és gyermekeket hagyni nyomorban!

Dezső: Nekünk nincsenek gyermekeink, — de pisztolyaink sincsenek. Nem jó.

Az állatszelidítő.

Vilma: Itt egy másik eset: (*Olvas*): „Ma a délelőtti órákban egy fiatal leány ugrott le a Lánczhydról a Dunába és nyomtalanul eltűnt a habokban... Tetteinek okául szerelmi csalódást emlegetnek.“

Dezső: De mi nem csaltuk meg egymást. Különben is én kitűnő úszó vagyok, még véletlenül kilubiczkolnék a partra. Ez sem jó terv.

Vilma: Talán a másik ujságban is lesz öngyilkosság. Ahá! (*Olvas*): „Ma a kora reggeli órákban Grünsaft Leo keresepesi-úti kereskedő cselédje gyufaoldatot ivott. A mentők haldokolva szállították be a Rókus-kórházba.“

Dezső: Ilyen pompás vacsora után gyufaoldat? Pfu, nem kell.

Vilma: Ugy sincs itt gyufánk. (*Olvas*): „Ma délelőtt a Bodzafa-utca 8-ik számú házában egyik földszinti szobájában véres szerelmi dráma utolsó jelenete játszódott le. Rákóczi Jakab borbélylegény és kedvese, Freund Rozália, huszonkétéves cselédleány, közös elhatározással vetettek véget még fiatal életüknek. A leány gyufaoldattal mérgezte meg magát, a legény pedig borotvával elmetszette a nyakát.“ Az utóbbi talán jó volna. Van magának borotvája?

Dezső (lemondással): Még szakállam sem volt. Nem jó.

Vilma (sóhajtván Dezsőre néz): Még nem is volt szakállam? Igaz, hisz olyan fiatal.

Dezső (tragikusan): Csak a szerencsétlenségem öreg!

Vilma (*olvas*): „Sántaffy Gusztáv gróf kocsisa tegnap este az istállóban felakasztotta magát.“

Dezső: Pfu, kocsisnak való, aztán meg kötélünk sincs... Nem jó terv.

Vilma: Istenem, mi jó hát? Mást nem találok.

Dezső: Vilma, jöjj közelebb... alig hallom a hangodat, aztán más is meghallhatna, ha fennhangon olvassz... Igy... Nyugtasd ide a karodat a nyakamra! Ó, milyen üdvösség!

Vilma: De nem illik...

Dezső: Az igaz, de mikor olyan jól esik, — utóljára — ő zsarnok!

Vilma: Itt is van még egy eset. (*Olvas*): „Tótfalu mellett tegnap este egy Homicskó János nevű parasztember a robogó gyorsvonat elé vetette magát és...“

Dezső: Ha feljönne most ide a gyorsvonat, nem bánám. De így — nem jó.

Vilma: Még ez sem jó?

Dezső (kitörve): Ó, miért is vannak kőszívű apák a világon?!

Vilma: Hiszen azért szöktünk el...

Dezső (félálomban): Nem jó.

Vilma: Hogy daczoljunk a zsarnoksággal...

Dezső (mint fent): Nem jó.

Vilma: Hogy a halálban egyesüljünk...

Dezső: Nem jó.

Vilma: Mert jobb együtt halni, mint élni egymás nélkül...

Dezső: Nem jó, nem jó. (Elalszik.)

Vilma (kitörve): De most már én is azt mondom, hogy nem jó!... Amíg én itt boldog halálunkról beszélek, addig ő elalszik... *Dezső*!... *Alszik*... Jaj, de mérges vagyok!... No, ilyen kiállhatatlan flegmát is csak egy jól bevacsorázott jogászban lehet látni, aki háromszor bukott meg az első alapvizsgálaton!... És ezért az emberért hagytam én el a drága, jó édesatyámat, és vele együtt akartam meghalni!... Ah, mennyire szegyenlem magam!... Jaj, még hortyog is?! Csak ez kellett!... Hah, lépteket hallok! (Odaszalad az ajtóhoz és bezárja.) Szent Isten, ha nyomunkban vannak?!... *Dezső*! (Megrázza őt.) *Dezső*, üldöznek! Nem akarom megérni ezt a szegényt! Nincs más menekvés, fogd az egyik kést! (Az asztalról evőkéseket vesz fel.)

Dezső (ébredve): Nem jó.

Vilma (megrémülve): Hah, atyám hangját hallok!

(Kopogtatás.)

Dezső: Nem jó. Nem jó.

Vilma: Meg a pinczér!

Dezső (hirtelen felugrik): A számlával? (Erősen kopogtatnak, majd betörnek az ajtót.)

Vilma: Ah! (Egy székre hanyatlik.)

VII. JELENET.

Előbbiekt. Dezsényi és Ignác.

Ignác: Hál'Istennek, még élnek. Már aggódtam a számla miatt!

Vilma (elfödi arcát): Én meghalok szegyenemben!

Dezső: Én is, — azaz, hogy ne félj, Vilmám, mig én élek, biztos a halálunk!

Dezsényi (Vilmához): Szerencsétlen leány, így kell hát rád találnom?!

Dezső: Uram, ne közelítsen, hallgasson meg!

Dezsényi: De még közelebb is megyek.

Dezső (nagyhangon szavalva): Ön apai hatalmával visszaélve, meg akart bennünket gátolni abban, hogy egymáséi lehessünk. Jó, azaz, hogy nem jó. De mi elszöktünk ön elől, érti uram? És mi meg fogunk együtt halni az ön és az egész világ hatalma ellenére is, érti-e, uram?

Dezsényi: Értem. És most hadd beszéljek én is. Ön baráti fogadtatásra talált házamnál, és ezt arra használta fel, hogy meglopja a leányom szívét. Ez csunya tett volt öntől. Érti-e, urfi? . . . Azután visszaélve a kis liba tapasztalatlanságával, rá akarta őt beszélni arra, hogy valami kárt tegyen önmagában. Ez még csunyább eljárás volt öntől, érti-e, urfi? . . . És most, midőn a megsértett atya hajlandó volna megtévelyedett, de könnyelműségét megbánt leányának megbocsátani, ön ezt lehetlenné akarja tenni. Ez valamennyi közül a legcsunyább eljárása, mert megátalkodottságra mutat, érti-e, urfi?

Vilma (felesillanó reménnyel): Igazán úgy gondolkozik, édesapám, amint mondotta? Csakugyan meg tudna nekem bocsátani ostoba könnyelműségemért?

Dezsényi: A megtérő bűnösnek mindig kész a bocsánatom.

Dezső (szigoruan): Ne feledje el, Vilma, hogy mi meg akarunk együtt halni.

Vilma: Én bizony már nem akarok, ha a papa megbocsát.

Dezső: De Vilma, hisz az imént még nem így beszélt?!
Vilma: Az még előbb volt, mielőtt maga elaludt. Az olyan ember kedvéért, aki a legválságosabb pillanatokban hortyog, nem ölöm meg magam.

Dezső (nagy pátoszszal): Igérem, hogy attól a pillanattól kezdve, amint együtt meghaltunk, soha többé nem fogok hortyogni.

Vilma: Lehet is magában bizoni! Különben is én egyelőre életben maradok.

Ignác (folyton azon mesterkedik, hogy átadja Dezsőnek a számlát, hanem ő mindig elfordul.)

Dezső (magában): Magam is szívesen élnék, ha nem volna itt ez az átkozott számla! (Haragosan kikapja Ignác kezéből.)

Dezsényi: Fialtal barátom, én nem akarom az ön reményeit végképen lerombolni és megígérem önnek, hogyha négy év múlva állása lesz és a leányom iránt való szándéka komolynak bizonyult.

Dezső (a számlát nézegetve, szórakozottan): Nagyon komoly. (Magában): Egy kappan négy korona!

Dezsényi: És ha ön majd el tud tartani egy feleséget. . .

Dezső: Akár kettőt is! (Magában): De — egy korona hatvan fillér a saláta ára!

Dezsényi: Akkor most békében elválhatunk egymástól. Ön felül a legelső Kolozsvár felé induló vonatra. . .

Dezső: Könnyű azt mondani! (Magában.) Összesen tizenhat korona negyven fillér! . . . (Fennhangon): De mikor az ember azzal a szándékkal nyitja szobát, azzal a szándékkal vacsorázik hogy meg fog halni. . .

Dezsényi: Szó se legyen többé a halálról!

Dezső (elhatározással): Uram, elállok az öngyilkosságtól, hanem. . .

Dezsényi: Ön hazautazik, otthon leteszi az összes vizsgálatait. . .

Dezső: Brrr! Mind igen szép dolog, hanem. . .

Dezsényi: Sőt még azt is megengedem, hogy olykor-olykor levelet írjon nekem. . .

Dezső (elszólva magát): Eh, az nagyon unalmas lesz! . . . azaz, hogy nagy örömemre fog szolgálni, hanem. . .

Dezsényi: De hát mi a mennydörgős mennykőt akar még?!
Dezső (elhatározással): Uram, fizesse ki a leánya vacsoráját! (Odaadja a számlát.)

Dezsényi: Szívesen kifizetem még az önét is! (A pinczérről számol.)

Dezső (megkönnyebbülten): Pfüh, ennyi erőfeszítéssel akár kétszer is agyonlőhettem volna magamat!

(A függöny legördül.)

A kételkedés dalaiból.

I.

*Pillangó szárnya villanása,
Délég nyíló hajnalka élte,
Futó csillag fölragyogása,
Sóhaj, mely szétfoszlik az éjbe,
Egy rövid perc — ah, semmi, semmi,
Meghalt, a mikor született:
Szép szerelmed csupán annyi,
Most támadt és már elveszett!*

II.

*Igen! Egy futó perc szerelmed,
Most ébredt és örökre vége!
Még értem hevül forró kebled —
S már másé minden szenvedélye!*

*Nem tudom, a hányó nap mit hoz,
És nem tudom: mit rejt a hajnal?
Uj titok járul titkaidhoz,
Míg rajtam csüggsz még édes ajkkal.*

*Nem hihetek már kéjnek, üdvnek,
Szavad, mosolyod, mind csak ámit. . .
Lásd, mikor az ég legderültebb,
Én akkor rettegem villámot!*

Prém József.

Alkonyatkor.*)

Irta: Reschner Ilonka.

Kialvóban van a tűz, a hamvadó parázs fénye gyenge világosságot terjeszt a fehér leányszobában. A csendes, álmos szürkületben, a parányi butoroknak csak körvonalai vehetők ki.

Ott nyújtózkodik a puha, meleg falszőnyeg mentén a kis himzett, takaros hattücsónak-alaku ágyacska, amott áll az apró nefelejts-csontszin kicsi pamlag, a hozzávaló székecskék és az alacsony majolika tejeü asztalka társaságában, a fekete aranyzegélyű piczi íróasztal elvonult a szoba másik oldalára, az ablak elé, míg a másik oldalmélyedésben áll, vékony nád-lábakon a rózsaszínselyemmel bélelt munkakosár.

Olyan édes, ábrándos hangulatot lehel ez a kis szentély, amint a kialvó tűz utolsó fel-felesapó lángnyelvei megvilágítják, mintha a mennyországnak egy parányi szöglete ide leereszkedett volna, hogy betöltsön egy darabka területet, amely aztán, hogy is lehetne más, mint az Erzsike kis szobája.

Ott ül Erzsike a tűz előtt, óriási, öblös karosszékben, mely teljesen ellentéte a szoba apró butorainak. Ennek azonban kötelessége olyan terjedelmesnek lenni, mert nagyapó néha be-belátogat az ő kis unokája fészkébe; már pedig nagyapó csak nem ülhet azokra a babaszékekre, amelyek talán összeroskadtának az ő nehéz, öreg csontjai alatt.

. . . És a jó nagyapó fáradt lépéseivel szívesen átvánszorog a kis unoka szobájába, nem mintha Erzsike nem örömmel kimélné meg ettől a fáradságtól, de mert nagyapó rendkívül szereti Erzsikét itt látni, az ő

*) Mutatvány szerző sajtó alatt lévő kötetéből.

napsugaras filigrán kis keretében. Azt mondja nagyapó, hogy ez a legszebb kép, amit még öreg, homályosuló szemei tisztán látnak.

Odacsalogatja néha Erzsikét a térdére, úgy mint mikor piczike babus volt és elmotyog neki, mialatt puha hullámos haját czirógatja:

— Kis unokám, Aranyvirágom, mondok egy mesét. Miről? Kiről?

Erzsike pedig hallgatja szeliden, áhítatosan azokat a naiv, illatos „nagyapó meséket“, amelyeknél már sokkal merészebbeket, csábosabbakat talált ki ő maga ábrándjaiban...

Itt a kalitkában olyan vidáman csattog a kanári, ott az ablakban olyan eleven színekben virulnak, olyan titkos, varázsos illattal pompáznak a virágok, itt a guruló gombolyagot olyan kedélyesen pofozgatja Miczurka, az Erzsike hizelkedő kis macskája, itt a kicsi Zsófi, a kisebbik unoka is sokkal boldogabban szendereg a pamlag sarkában, vagy a szőnyegen Miczurkával, mint talán anyuska ágyában.

Itt szereti az egész család legjobban: apa, anyus, nagyapó, Zsófi, Miczurka, a kis kanári, mind... mind.

Stowen, hajerőművész.

Pedig Erzsike egyebet nem tesz, mint mindennap megöntözi a virágait, hogy viruljanak, kisöpri és leporolja a szobácskát, hogy azok a csipetnyi-csepp butorok nagyon tiszták, fényesek legyenek, kiszellőztet és befűt, hogy kellemes, friss levegő, langyos, jóleső melegséggel párosulva áradjon szét a négy hófehér fal közt.

De nem! Még egy különösebb vonzóereje is van az Erzsike szobájának, mert hiszen a felsoroltak más lakszobából sem hiányoznak s ez az, hogy itt valamivel több édes, üde, csengő kacaj visszhangzik naponta, mint a többi szobákban és itt valamivel több tiszta, ártatlan leányábránd tölti be az illatos, langyos levegőt. Ha ide belép apa, anyus, nagyapó, érzik a kis szobatulajdonos fehér érintetlen, fiatal lelkének varázsát; itt szennyes gondolat be nem fertőzte a léget, ez a hely nyugodtabb és szentebb, mint talán egy templom. Ez az Erzsike romlatlan, jó szívének, tükörtiszta, nemes lelkének, naiv, gyermekkedélyének bélyegét viseli, az ő boldog ábrándjainak székhelye... a kis Erzsikéé, nagyapó Aranyvirágjéé, akinek nevelése, jelleme, kedélye, lelkivilága, gondolkozása, egész egyéniségének fejlődése fölött oly végtelen féltő, örökdő, elenyészhetlen szeretettel vigyázott egy egész összetartó, egyetértő kis család...

... Az alkony hangtalan szürkeségében ott ül Erzsike a nagyapó karosszékében. Beszédes, álmatag tekintete belemélyed a szúnyadó parázs fel-felnyíló, majd egészen eltörpülő, haldokló lángnyelveibe. Ábrándozik...

Ennyi önzetlen meleg szeretet közt, mi őt otthon környezi, meg egy más... más szeretetről álmodik. Talán ő szeret is már ilyen más szeretettel valakit, de maga sem tudja... Egyszer csak eljön a hős királyfi aranyos hintón és elragadtatja őt, elviszi messze, messze Tündérország rózsás kertjébe, hol minden olyan csábosan szép, ahol csak ketten egymást fogják szeretni, egymásért fognak élni, együtt fognak meghalni... És Erzsikének, a jó kis leánynak, akit úgy szeretnek itthon... még csak nem is sajog a szíve, amiért apát, anyust, nagyapót, Zsófikát, Miczurkát s a kis kanárit el kell hagynia egy idegen emberért, hogy azután örökre, mindörökre annak legyen a kis Aranyvirága, a hűséges, odaadó szerelmes asszonya. Nem sajog a szíve; hiszen nagyon szereti mindnyájukat... de sokkal, sokkal jobban szereti az összesüknél azt az édes, azt a drága, azt a lelkébe költözött idegent... az ő deli, hős királyfiát...

Szegény jó szülők, kik egész éltetekben gyermekeitekért fáradtok, aggódtok, itt van a hála, elhagynak könnyű szívvvel, örömmel egy idegenért. Igaz, a kis madár is, mihelyt szárnyra kelhet, odahagyja a védő, puha, meleg fészket, hogy talán, ha kemény idő éri, ott pusztuljon egy idegen faágon.

... Zajtalanul nyílik az ajtó... nem a várt királyfi, hanem Ákos, az Erzsike unokabátyja lép be. Még sohasem kapott engedélyt ide belépni, de most bizonyosan valami történt odakint, hogy bebocsátották.

Erzsike észre sem veszi, annyira elmélyedt álmaiban. Még előtte áll az álmodott királyfi délczeg alakja, úgy érzi, igen, határozottan érzi, hogy tekintete találkozik a szép királyfi szemeivel.

— Erzsikém, miről ábrándozol? — szólal meg halkán, mosolyogva Ákos s megcsókolja az Erzsike kicsi, meleg kezét, ami rendkívüli és szokatlan eset.

— Itt vagy, édes... édes szép királyfi? — susogja álmodozva, önfeledten Erzsike.

— Igen, itt vagyok, — felel elcsodálkozva Ákos és az álomszavak csodálatos mélységgel öntik el. Majd észreveszi a dolgok állását és nevetve folytatja:

— Ahá, engem az álmaid királyfiának gondolsz, Erzsikém. Ébredj föl, Aranyvirág, de... de kérlek, gondold továbbra is engem annak!

Erzsikének pillanatok alatt szétrepülnek a fényes tündérialmai is, most már tisztán áll előtte a valóság, Ákos az, a fiatal ügyvéd.

Hanem különös! De cseppet sem találja kellemetlenebbnek a valóságot az álomnál, a királyfiról szőtt illúziók körülszövik szerelmes aranyszálakkal Ákost... és Erzsike fölfedezi, hogy ő a keresett, álmaiban élő királyfi... ő az...

És a fehér leányszoba, a kiszakított kis mennyország most olyan jelenetnek tanuja, mely már megczáfolja, hogy Erzsike még naiv, tapasztalatlan kis leány, bizonyára tudja, hogy neki most vissza kell adnia... az apa és anya kinyilvánított engedélye nélkül is... a vőlegénye csókjait...

Váratlan zivatar.

ENYÉSZET.

(Igaz történet.)

Irta: Karossa Eörs.

Hűvös szellő fujdogált. Az idő borús volt.

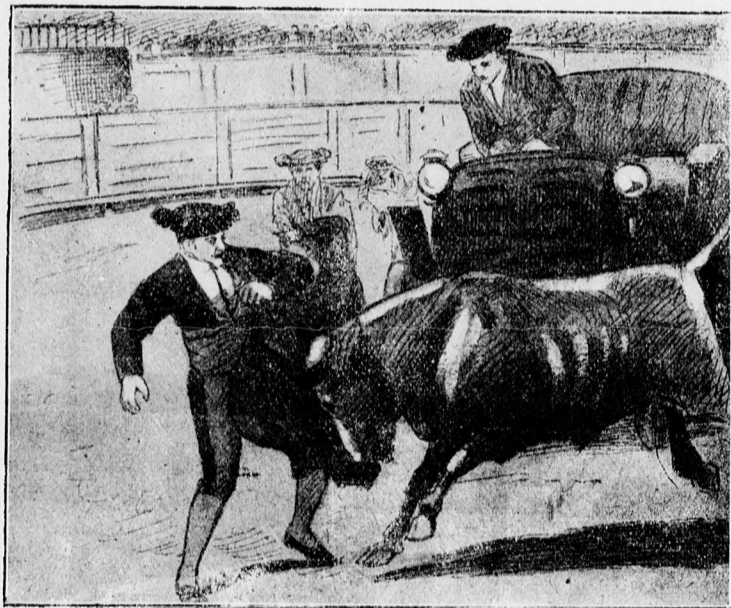
A kert lugasában karosszékben ült egy fiatal leányka, gondosan betakarva kendőkkel. Néha csendesen köhintett s fájdalmasan sóhajtott. Most éppen mosoly ül halvány arcán. Valami kedves dologra gondolhatott, de édesanyja intő szava megzavarja merengésében.

— Ilonkám, jöjj már be, hűvös kezd lenni az idő, meg találsz fázni.

Keserű mosolylyal lemondó hangon felelt a lányka:

— Édesanyám, hát nem mindegy már nekem, ha megfázom, ha nem. Oly jól esik most kint lennem. Megyek rögtön, csak még egy cseppet hagyj kint, talán visszajön az a szép gondolat.

— Lányom, hát mit keserítesz, hogy mindegy, ha megfázol, ha nem. Már hogy volna mindegy. A doktor bácsi azt mondta, hogy az ő Ilonkája, ha

Spanyol bikaviadorok.

vigyázz magára, meg fog gyógyulni. — Mit mondana Richárd, ha hallaná, hogy mit beszélsz.

— Ne beszélj anyám Richárdról, gondol is ő reám... a nagy városban a sok szórakozás között bizonyára egészen elfelejtett engem.

— Téged, kis lányom nem lehet elfelejteni. Richárd azt írta nekem, hogy meg fog látogatni, de most nem jöhet, mert fontos dolga van. Mihelyt szabad ideje lesz, meglátogat minket, illetve téged, hiszen tudom, hogy az a látogatás nem nekem fog szólni.

— Ugyan, mama... többet már nem volt képes mondani, mert nagy köhögési roham fullasztotta el. Gyenge mellecskéje erősen zihált. Édesanyja félrefordította a fejét és egy nagy könnycseppet törült ki szeméből, s elgondolta, hogy az ő viruló szépségű leányát, egyetlen kincsét, mennyire tönkretette a betegség.

Napról-napra fogyott a leányka ereje.

Az idő már egészen őszi volt. Egész nap esett. A szél haragosan csapkodta az esőt az ablakhoz.

Nem lehetett már a kertbe kimenni.

Egy reggel a beteg jobbkezdűnek látszott s eldicsekedett mamájának, hogy mily erősnek érzi magát.

— Ugy szeretném, ha Richárd itt lenne s látná, hogy mégsem vagyok olyan nagybeteg.

Délután azonban nagyon rosszul lett, le kellett feküdnie, s a doktor szomorúan, csüggedt fővel távozott el a betegtől. Már alig tudott mozdulni, s anyjától Richárd után kérdezősködött.

— Anyám, hát így kell meghalnom, hogy ne is lássam őt.

Az anya könyek között vigasztalta, hogy nem fog meghalni s Richárd minden pillanatban jöhet.

Kis idő múlva tényleg lépések hallatszottak s megjelent az ajtóban egy szép magas fiatal ember.

A beteg megpillantva, szívéhez kapott, elkiáltotta magát: „Richárd“ s ezzel lehanyatlott.

A fiatal ember zokogva borult az ágyra, átkarolta a kedves leányt s sokáig tartotta őt magához ölelve. Végre lefejtette karját az imádott teremtséről és csak akkor vette észre, hogy halottat ölelt.

Most már ő kiáltotta: Ilonka, nézz reám!

Szólj csak egy hangot. De Ilonka már többet nem szólt. Arcán megelégedéssel halt meg, hiszen meglátta kedvesét. Az anya félőrülten küldött a doktorért, de már minden késő volt.

Eltemették a szegény leánykát, sok meleg köny hült el miatta, de azután nagyon hamar elfelejtették. Richárd azonban nem tudott nyugodni. Ő mindenét elvesztette. S egy reggel átlőtt mellel halva találták az Ilonka sírján.

Két sirhant domborul most már egymás mellett. Tavaszszal, nyáron mind a két sír díszes; egy jó öreg asszony gondozza s forró könyeivel öntözi a virágokat. Mindennap kijár imádkozni s mindig hoz magával legalább két virágot. De ha majd ő meghal, az ő sírját ki fogja vajjon ilyen szépen gondozni?

Gondolatok „Halottak napja“-ra.

Ha az ember meghasonlik az étellel, megbékül a halállal. (Wertheimer.)

A sok halhatatlan találmány helyett elég lett volna egyetlenegy is, t. i. az, amelyik meg tudná szüntetni a halandóságot.

Az ember utolsó hiúsága — a sírfölrata.

Aki fél a haláltól, elvesztette az életet. (Seume.)

Semmi sem tartós, csak a változás, semmi sem állandó, csak a halál. (Börne.)

A halál nem lehet rosszabb, mint az élet, mert az életet már sokan megunták, a halált ellenben nem unta még meg senki.

Olykor halottak is vannak, akiket agyon kell verni (Rocheport.)

A holtak látása alázatossá tesz. (Wertheimer.)

A világon csak egy örökkön élő, — a halál. (Sziklai S.)

Az élet a legnagyobb betegség és csak a halál gyógyíthatja meg (Heine.)

Minden, ami él, már halálos ítélettel jött a világra. (Ebers György.)

Az élet mindabból, amit ígért, csak a halált tartja be. (Bern M.)

Ha látja az ember az életet, amint azt Isten elrendezte, nem lehet mást, mint hogy hálát ad neki, amiért a halált is létrehozta. (Dumas.)

A KEGYENCZNŐ.

— REGÉNY. —

Irta: **ALIQUIS.**

(= közlemény.)

Belépett a sátorba s ekkor egy alak merült fel mellette, fej... Mussa feje! A saját feje lebegett előtte.

Mussa megtapogatta magát, fejét, mintha meg akarna győződni, vajjon éber állapotban, s teljesen eszén van-e...

Ekkor hirtelen eltűnt a kép...

— Ki keres engem? kérdé egy mély hang.

A kyzlar-agassi széjjelnézett, hogy meglássa azt, ki e szavakat mondá... de hiába vizsgálódott, nem látott senkit.

— Mussa, a kyzlar-agassi, felelé az, ki egyedül volt a helyiségben.

— Mit kívánsz tőlem? kérdé ismét a hang.

— A beszélő bálványkép nyilatkozatai meghallgatására jöttem. Megengeded?

Mussa megpillantotta a képszobrot, mely rá-nézett...

— Tudtam, hogy ez éjjel még eljössz, felelé a szobor érthetőleg, szerencsédre! A legközelebbi éjjel már késő lett volna.

— Késő? kiáltá Mussa, tehát veszedelem vár reám?

— A szultán büntető keze lebeg fejed fölött s még nem is sejtéd. Musztafa előtt tudva van hazugságod, melylyel őt Achmed kivégeztetésére s Szulejka meggyógyítására akartad birni, Musztafa ismeri a kegyencznőt czélzó szándékaidat is!

— A szultán... az lehetetlen, kiáltá Mussa... hazudsz! Senkisem ismeri szándékodat.

— Szulejka birására törekszel, szerelemre gyul-tál iránta s legfőbb óhajod az, hogy hatalmadba kerítsed!

— Hogyan tudhatod s mondhatod ezt, rettentő talány, lihegé Mussa, kit a hideg rázott rémültében.

— Még egy súlyos veszély fenyeget téged! Láttad azt, midőn e helyiségbe léptél. Pergutsew a napokban el fog téged árulni a nagyúr előtt, folytatá a szobor.

— Akkor megelőzőm!

— Már késő! Musztafanak szándéka téged meg-öletni!

Mussa összerezsent... fekete arcza eltorzult...

— És mikor akar engem megöletni? kérdé.

— A legközelebbi éj második felében!

— Akkor még van időm az előkészületre!

— Csak egy mód létezik számodra, melylyel megmenekülhetsz a bizonyos haláltól, mondá a szobor.

— Nevezd meg!

— Meg kell előznöd a szultánt!

— Hogyan értsem homályosan hangzó szavaidat?

— A legközelebbi éj első felében meg kell ölnöd a szultánt, hogy meg ne gyilkoltathasson téged!

— Szavaid borzasztók, rettentő talány.

— Csak így mentheted meg életed s érheted el legfőbb óhajodat!

— Elborzadok módodtól!

— Megbarátkozol vele s alkalmazni fogod.

— Ezt is tudod?

— Még többet is ennél! Előttem mi sincs el-rejtve. Tudom, hogy nem erőszakkal, hanem csellel fogsz czéled felé törekedni.

— Csellel? Mondj meg mindent!

— A közelebbi éj első felében port fogsz keverni a szultán itaiába s annak élvezete után Musztafa meg fog halni.

— Nekem nincs oly porom!

— Akkor találni fogsz a szellemek helyiségében a persely mellett! De vesztedet okozza, ha különös helyen nem tartod!

— Nevezd meg e helyet!

— Dobozban meztelen melleden!

— És sikerül tervem? kérdé Mussa leselkedve s izgatottságtól remegve.

— Sikerül... de őrizkedj harmadik személytől!

— Kedveled a homályos szavakat, melyeket nem értek!

— Jól vigyázz, hogy amely órában végre akarod hajtani tetteidet, harmadik személy meg ne jelenjen a a szobában!

— Arra lesz gondom!

— Eredj! Most már kezdedben van minden!

Mussa felkelt. Félénk pillantást vetett a szoborra, mely most már hallgatott, azután visszatért a mellék-helyiségbe.

Itt a persely mellett kis ezüst-doboz volt vörös szalagon s fehér port tartalmazott.

Mussa elvette a dobozt, nyakába akasztotta s el-rejtette mellén, azután gyors léptekkel távozott a perzsa mágus sátrából.

***

A Szulejka megszabadítása s birása utáni csilla-pithatatlan vágy, a mindenen erőt vevő forró szerelem juttatá Achmedet a szerály borzasztó földalatti börtönébe, a sötét, kétségbeejtő börtönbe!

Kimondhatlan kétségbeeséssel eltelve kapott Ach-med övébe, hogy saját mellébe döfje törét... de a birvagyó s tolvaj mamelukok elvették ezt tőle birkózás közben, a drágakövekkel kirakott markolat kedvéért. Kardja után nyult... de csak az üres hüvely maradt oldalán, ezt is elrabolták tőle a poroszlók.

Achmed az ajtó mellé guggolt s leste a börtön-ört... e várakozás ideje öröklét volt neki! Nesztelen halotti csend vette őt körül.

Valahára sok, igen sok óra eltelté után úgy rém-lett előtte, mintha lépteket hallana a folyosón.

Lázás izgatottsággal nyomta fejét az ajtóhoz... nem csalódott! Az ajtó hézagai közt már behatolt hozzá a gyenge világosság... a feketének izmos öklei már visszatolták a reteszt.

Tussun lépett a czellába s behuzta maga után az ajtót, midőn a foglyot mellette látta.

— Hallo!-e, szerecsen, szólítá meg Achmed hal-kan a hóhért, ki ismét étet és italt hozott neki, te magad is rabszolga vagy itt, általam szabaddá s gazdaggá léssz, ha elbocsátasz! Senkisem fog utánam nézni, elviszlek magammal, hogy minden büntetéstől megmentsenek!

Tussun meg sem mukkant. Achmed nem tudta, hogy néma.

— Hallgass reám, szerecsen! Nyomorult életed van itt neked, mint börtönörnek! Segíts engem szabad-ságra és minden kincsem tied! Vagy azt véled, hogy csak pusztá ígéretet teszek s később nem tartom meg? A cserkeszek fejedelme vagyok én, s aulomban van aranyom, ezüstöm, fegyverem elég.

Tussun mintha nem is ügyelne e szavakra, el akart menni.

(Folytatjuk.)

Csevegés a „Szalon“-ban.

Koszoruk a sirhantokon.

Halottak ünnepe van!

A zordon, kérlelhetlen enyészet fájdalmas tudását a kegyeletes visszaemlékezés harmatával üdítjük, enyhítjük.

A létérti küzdelem hevében a közöny szürkéségébe burkolt érzelmeink mintegy megtisztulnak az elköltözöttek iránti kegyeletes felhevülésben.

Sietünk a halottaknál kárpótolni azon szeretet megnyilvánítását, melyet az élőkkel szemben elmulasztottunk.

A temető kapujánál eszünkbe jut, hogy az élet csak átmenet egy bizonytalan örökkévalóságba és azon tudatra ébredünk, hogy önzésünk, mások letiprásával felfelé haladni vágyódásunk bűnös oktalanság, vétkes czéltalanság.

Mert a czél mentes a mi akaratunk korlátoltságától, az élet két szélső határát — születést és halált — nincs módunkban szabályozni, ide nem tudva a halálnak önkézzel való bűnös siettetését.

A temető kapujával megnyílik előttünk gyarlóságunk, szerény voltunk, akaratnélküliségünk szomoruan leverő tudata és az önmagunkbaérés tisztítólag hat gondolat- és érzelemvilágunkra.

A halálra gondolás letaglózza gyarlóságaink egy részét és fékezi elbizakodottságunkat.

Tudták ezt a régi rómaiak is. Ezért a hatalom polczán lévőnek félóránként odakiáltta egy liktor: „Memento mori“ (Emlékezzél halálodra).

Menjünk ki tehát a temetőbe, hogy emlékezzünk mi is életünk zárópercére.

Itt koszoruk vannak a sirhantokon. Szokás, divat koszorut tenni a sirhantra, de ki ezen indító okok által vezéreltetve cselekszik, kettős bünt követ el: a kegyeletsértés és képmutatás bűnét.

A szeretteink sirhantjára tett virágok gyökerének szivükből kell életre kelniök és a kegyelet harmatcseppjei kell, hogy éltető nedűjük legyen.

Ne önzésből, a látás kellemetlen érzelmeitől szabadulni akarás önzéséből fedjük be a sirkert rögeit tetszetős virágokkal és ne akarjuk ezzel mintegy életünket prolongálni.

Elhunyt szeretteink hantjain tanuljuk el ezek volt erényeit és vetközzük le érettük saját gyarlóságainkat.

Tanuljuk meg embertársaink megbecsülését, mert a halálban egyenlők leszünk.

Tanuljuk meg kimélni mások javait, mert amit kapzsi módon elharácsolunk, azt úgy sem vihetjük magunkkal a túlvilágra.

Tanuljuk meg becsülni az erényt, kerülni a bünt. Mágnesség ne éreztesse gőgjét a paraszttal, mert a temető az igazi demokrácia.

Azért, mert valaki más nyelven és alakban dicséri Istenét, ne üldözzük őt vallásgyűlölettel.

Politikából és társadalomból dobjuk ki a személyes viszálykodásokat. Igyekezzünk úgy élni, hogy halálunk után tényleg és igazán sajnálkozzanak felettünk.

Ámde a temető kapuján olvassuk a vallás, a hit vigasztaló szavát: „Feltámadunk!“

„Boldogok a hívők!“ Legyünk mi is azok.

Legyen életünk tiszta, büntől, gyaláztól mocsoktalan és akkor a túlvilági bizonytalan örökkétartóság félelme el fog enyészni és igazi balsam leend a hit szava: „Feltámadunk!“

Viszontlátásra! Pá!

Matyi.

T. Olvasóinkhoz!

Kérjük mindazon t. előfizetőket, kiknek pályamunkái megdicsértettek, hogy arczképeiket lehetőleg postafordultával beküldjék, mert a megdicsért — illetve díjpályázatra bocsátott — munkák leközlését megkezdeni szándékozunk.

KÉPEINKHEZ.

Borzalmas jelenet. Alig pár hetes házaspár volt. A nászúton történt, hogy a kormány által most megvásárolt Csorba-tóhoz is ellátogattak. A fiatal férj kedvet kapott a megfürdésre. Nem tudta, hogy a helyen, melyet kiválasztott, a tó húsz méter mélységű. Úszni nem tudván, alámerült és fiatal nejének kínok-kínját kelle szenvednie e borzalmas jelenetnél, midőn pár hetes férje — hol alámerülve, hol feldobva a hullámok által — fuldoklik.

Szerencsére — sikoltására — két férfi rohant a helyszínére. Egyike jó úszó lévén, kimentette a már félholtra fulladt szerencsétlent.

Stowen, hajerőművész. Amerika szülötte. Hajában oly erő van, hogy négy belécsimpaszkodó kövér emberrel versenyt fut bárkivel.

Stowen milliomos és erőművészetét jótékonyezéllra gyakorolja. New-Yorkban egy népünnepélyen 8 1/2 métermázsát emelt hajával, és 70.000 dollárt jövedelmezett fellépése a szegényeknek.

Spanyol bikaviadorok. A barbár korszak ezen véres maradványát őrzi, gyakorolja ma is Spanyolország. Bikákat kiéheztet, és czirkuszi látvány gyanánt, nagy nézőközönség előtt rábocsátják a viadorokra. A küzdelem ilyenkor élethalálra megy. Egyiknek hálnia kell, vagy a viadornak, vagy a bikának. Ujabban automobilt használnak ezen gyilkoló czirkuszlátványhoz.

Képünk egy ily bikaviadalt mutat. A bikabőszítő automobilon ül, a porondon lévő feladata vagy megölni a bikát, vagy meghalni.

Közgazdasági rovat.

Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. Folyó évi október hónapban 1076 jutalékrész irattatott be és nászjutalékok fejében 30.676 K. 71 f. fizettetett ki.

1901. január 1-től október 31-ikéig beirt összes jutalékrészek száma 11.034 és a kifizetett nászjutalékok összege 456.078 korona 50 fillér.

A SZERKESZTŐ POSTÁJA.

Ács F. Hozni fogjuk dátum nélkül. — **Halottak virága.** Sajnáljuk, elkésett. — **Paszternák Etelka.** Nagyon könnyű. Nehezebbet kérünk. — **Bethlendy Istvánné.** Közöljük. — **Reménytelen**... remélheti, hogy a III. és IV. jelzésű közölve lesz. — **Egyszerű.** Simogassa, nyesegetse és küldje hozzánk újra. *Hogyan lenne vége a bár háborúnak.* Nincs híjján kevés szellemességnek, de nem lapunkba való.

EUROPA, irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, VI., Ó-utca 12.